

СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ПО ГРУПИ ДИСЦИПЛИНИ В ДЕСЕТОБОЯ ЗА ПЕРИОДА 1997 – 2007 ГОДИНА

Веселин Пехливанов, студент, доц. Станка Миланова, доктор

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE GROUPS OF EVENTS IN THE DECATHLON EVENT FOR THE PERIOD OF 1997-2007

Veselin Pehlivanov, student, Assoc.Prof. Stanka Milanova, PhD

Keywords: *decathlon* The achievements in the decathlon in the last six World Championships in the period 1997-2007 of the first six competitors, divided by event groups – running, jumps, throws, has been analyzed. The tendencies of the changes of the results in the different events have been revealed. A tendency has been proven, that in an year before Olympic games, the results in the world elite are generally higher and more compact.

Целта на настоящото изследване е да анализираме постиженията в десетобоя от последните шест световни първенства за периода 1997–2007 г. на първите шест състезатели. Обособихме ги по групи дисциплини, а именно: бягания, скокове и хвърляния.

Поставихме си за задача да разкрием тенденцията в промяната на резултатите в отделните дисциплини и в зависимост от участието на едни и същи лица в 2-3 поредни първенства да проследим тяхното развитие.

От група бягания не отдаваме голямо внимание на 1500 м по обясними причини.

По правило това е най-тежката дисциплина за десетобойците и там не се очакват огромни разлики, които биха повлияли на крайното класиране за призовите места.

Състезателите с натрупан опит подхождат изключително стратегически към последната си дисциплина, като се придържат към предварително уточнения график за пробягването на 1500 м.

Група бягания – 100 м, 400 м, 110 м пр. бягане (фиг. 1)

Средните стойности на първите шест състезатели на 100 м гл. бягане в крайното класиране на световните първенства от 1997–2007 г. са в диапазона 10,76 сек – 10,96 сек. Единствено на първенството в Атина през 1997 г. резултатът на първите шест е под 11,00 сек. Най-бързи са били американците Крис Хуфинс през 1999 г. и Браян Клей през 2005 г. с резултат на 100 м и за двамата от 10,43 сек, а най-бавен – французинът Лоран Херну с постижение от 11,20 сек. Средният резултат на шестимата за отделните СП показва относителна

стабилност на постиженията, които се вместили в разлика от 20 стотни, а именно:

• 1997 г. (Атина) – 10,79 сек; 1999 г. (Севиля) – 10,76 сек; 2001 г. (Егмонтън) – 10,79 сек; 2003 г. (Париж) – 10,96 сек; 2005 г. (Хелзинки) – 10,79 сек; 2007 г. (Осака) – 10,87 сек.

В бягането на 400 м средният резултат е най-висок на първенствата в Атина и Егмонтън, съответно 47,77 сек и 47,76 сек.

С най-добър резултат е Дан Макей (Англия), който в Егмонтън пробягва разстоянието за 46,21 сек. На същото СП след него се нарежда Ерки Нол (Естония) с 46,23 сек.

Най-слабото постижение е регистрирано от Александър Погорелов (Русия) през 2005 г. в Хелзинки от 50,58 сек.

Средните стойности на резултата на 400 м по години са следните:

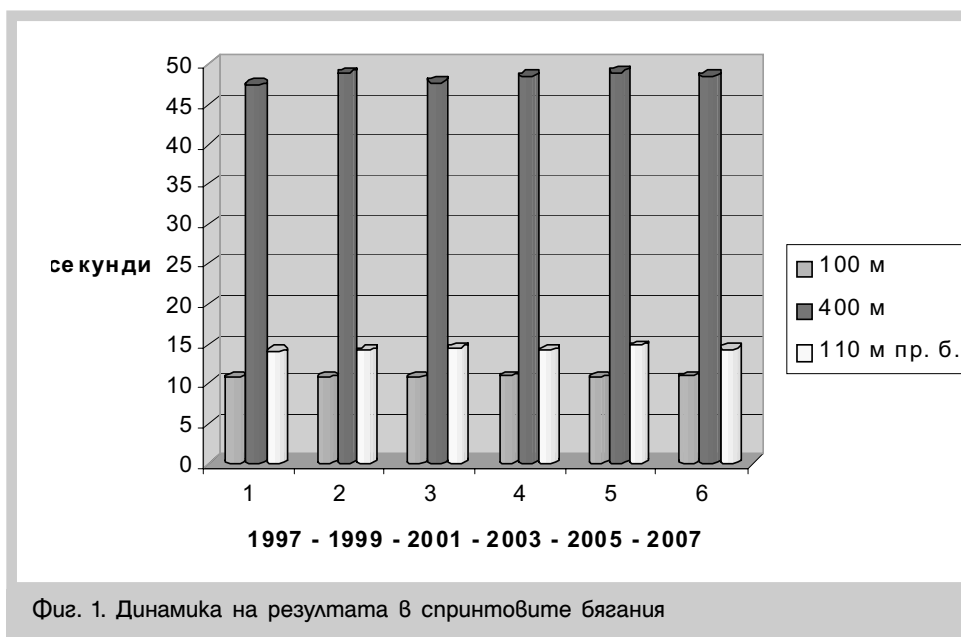
• 1997 г. – 47,77 сек; 1999 г. – 48,88 сек; 2001 г. – 47,76 сек; 2003 г. – 48,55 сек; 2005 г. – 49,04 сек; • 2007 г. – 48,59 сек.

Най-добри препятственици през изследвания период са били Франк Бусеман (Германия) и Томаш Дворак (Чехия), постигнали на първенството в Атина през 1997 г. съответно 13,55 сек и 13,61 сек.

Най-бавен над препятствията е бил Атила Живоцки (Унгария) – 15,19 сек на СП в Егмонтън през 2001 година.

Средният резултат на първите шест състезатели от изследваните световни първенства се движи над 14 сек:

• 1997 г. – 14,0 сек; 1999 г. – 14,19 сек; 2001 г. – 14,41 сек; 2003 г. – 14,14 сек; 2005 г. – 14,73 сек; 2007 г. – 14,35 сек.

Фиг. 1. Динамика на резултата в спринтовите бягания

В бягането на 1500 м средният резултат на финалистите се движи около 4,35,5 мин с много малки отклонения в посока нагоре.

Група скокове – скок на дължина, на височина и овчарски скок (фиг. 2)

Показателно за елитните десетобойци са достатъчно високите резултати в скоковете. През годините в състезания по десетобой са регистрирани резултати от порядъка на 8,22 м в скока на дължина от Ерки Нол; 8,11 м за Роман Шебърле; 227 см в скока на височина за германците Ролф Байлшмидт и Кристиан Шенк. Девети и десети в ранглистата на най-добрите високи скачачи сред десетобойците са Дмитри Сукомазов (Беларус) и Том Папас (САЩ) с резултат от 221 см.

В овчарския скок безспорни фаворити са Тим Лобингер (Германия) с 5,76 м и Жан Галфион (Франция) с 5,75 м. Резултатите им в десетобоя са повече от скромни за челно класиране на големи състезания – съответно 7346 точки за Лобингер и 7206 точки за Галфион.

Според нас водач на листата за дисциплината овчарски скок сред десетобойците трябва да бъде Тим Бригт (САЩ) с неговите 5,70 м от олимпиадата в Сеул и сбор от 8216 точки.

Ерки Нол също има завидно постижение на овчарски скок от 5,60 м в десетобоя при сбор точки 8628.

През изследвания период не се наблюдават съществени разлики в средното постижение за скока на дължина. Най-неблагоприятни условия за провеждането на тази дисциплина вероятно е имало в Осака през 2007 г., където и резултатите на всич-

ки участници, не само на първите шест, гравитират близо около седемте метра.

Единствено Томаш Дворак бележи на две поредни световни първенства относително висок резултат в скока на дължина. През 1999 г. в Севиля скача 7,98 м, а в Едмънтън – 8,07 м, което е и най-доброто постижение за 10-годишния изследван период.

С най-слаби резултати са Алексей Сисоев (Русия) – 7,01 м в Осака и Атила Живоцки (Унгария) – 7,03 м в Хелзинки.

Средното постижение в скока на дължина е:

• 1997 г. – 7,57 м; 1999 г. – 7,56 м; 2001 г. – 7,43 м; 2003 г. – 7,43 м; 2005 г. – 7,41 м; 2007 г. 7,32 м.

На първенствата в Севиля, Едмънтън и Хелзинки в дисциплината скок на височината за първите шест състезатели скоковете са над 2 метра.

Атила Живоцки е с най-добро постижение от 218 см в Едмънтън. Най-нисък резултат има Ерки Нол – 191 см от първенството в Атина през 1997 г.

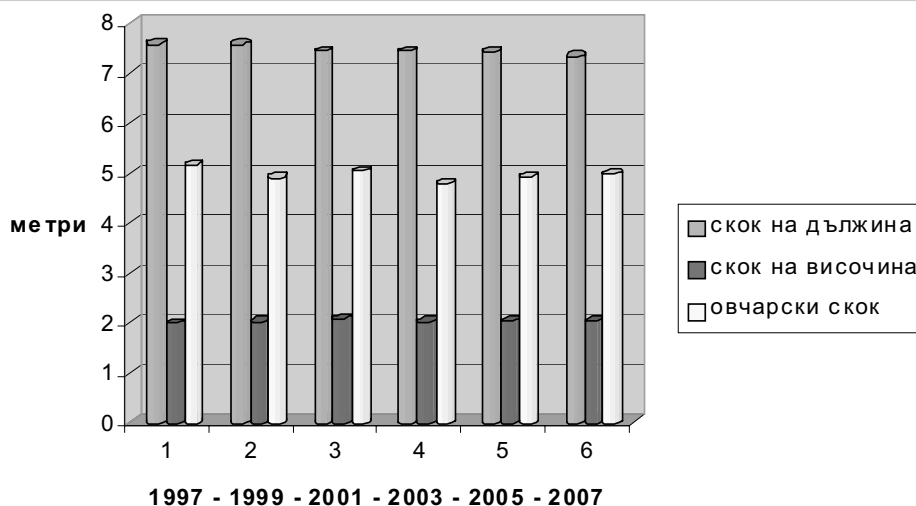
Скокоът на височина е със следните средни стойности:

• 1997 г. – 200,5 см; 1999 г. – 203 см; 2001 г. – 208 см; 2003 г. – 203,5 см; 2005 г. – 206 см; 2007 г. – 206 см.

Средните резултати в овчарския скок при първите шест състезатели на изследваните от нас световните първенства са както следва:

• 1997 г. – 5,15 м; 1999 г. – 4,90 м; 2001 г. – 5,03 м; 2003 г. – 4,78 м; 2005 г. – 4,92 м; 2007 г. – 4,97 м.

Това е силната дисциплина на Ерки Нол, за когото скокове в рамките на 5,40 м са нещо обичайно. Французинът Себастиен Левик с резултат от 5,50 м, постигнат на първенството в Севиля, е

Фиг. 2. Динамика на резултата в скоковете

водач в нашата своеобразна класация. На трета позиция са Андре Никлаус (Германия) и Рамил Ганяев (Узбекистан) с постижение от 5,30 м на първенствата съответно в Осака и Атина.

Група хвърляния – тласкане на гюле, хвърляне на диск и копие (фиг. 3)

Върховото постижение в тласкането на гюле при десетобойците с резултат над 8000 точки принадлежи на канадеца Майкъл Смит и е 18,03 м.

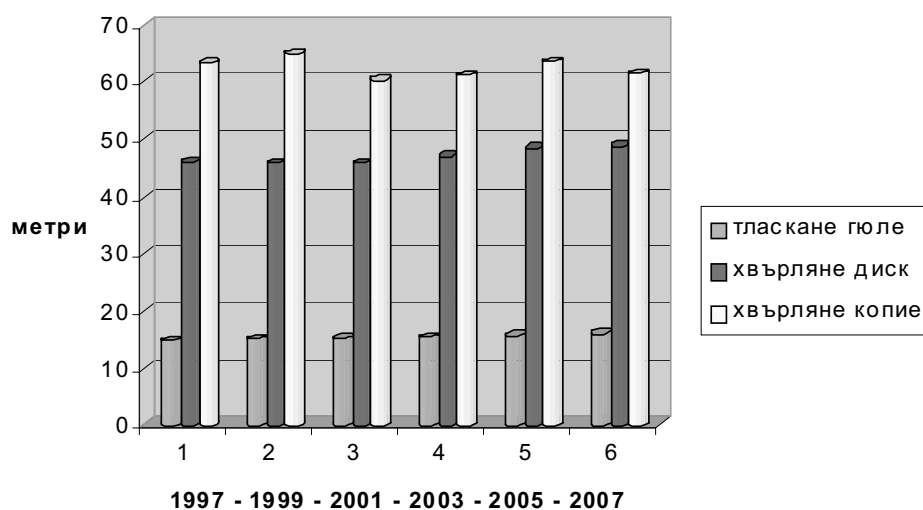
Тласкането на гюле е дисциплината със сериозен прираст през 10-годишния изследван период. Средният резултат нараства от година на година, за да достигне в Осака 16 м. С най-висок резултат е Морис Смит (Ямайка) – 17,32 м, от първенството в Осака, където само 32 точки не му дос-

тигнаха за шампионската титла. Постиженията на най-добрите са в диапазона 15,50 – 16,50 м.

Франк Бусеман (Германия) е един от атлетите, на които хвърлянията не са силната им страна, независимо, че като цяло е десетобоец от световна величина. На СП в Атина през 1997 г. се класира трети, но гюлето и дискът са едни от най-слабите му дисциплини. Тласка 13,53 м и хвърля диска на 42,56 м.

Като цяло считаме, че прогресът в тласкането на гюле се дължи не само на подобрените скоростно-силови качества на атлетите, но и на по-добрата техника на тласкане, което разкрива нови резерви за повишаване на крайния резултат в десетобоя.

Развитието на средния резултат по години е както следва:

Фиг. 3. Динамика на резултатите в хвърлянията

• 1997 г. – 14,84 м.; 1999 г. – 15,19 м.; 2001 г. – 15,24 м.; 2003 г. – 15,41 м.; 2005 г. – 15,70 м.; 2007 г. – 16,01 м.

Дисциплината хвърляне на диск доскоро беше българска в световния десетобой, тъй като световният рекорд принадлежеше на Развигор Янков от 55,00 м. Браян Клей го подобри след близо 20 години с 87 сантиметра.

Традиционно силни в тази дисциплина са състезателите на Германия, САЩ, Канада и Русия.

В нашето изследване с най-висок резултат е Браян Клей, който е хвърлил диска на 53,68 м на СП в Хелзинки. След него се нарежда Морис Смит с 52,36 м от първенството в Осака. Трети е финландецът Едуард Хамалайнен, който през 1997 г. става втори в Атина с резултат от 8730 точки, а в хвърлянето на диск регистрира 50,50 м.

Средните стойности варират от 45,77 до 48,82 м.

При хвърлянето на копие се открояват трима състезатели с резултат над 70 м. Това са Браян Клей със 72 метра в Хелзинки, Роман Шебърле хвърлил 71,18 м в Осака и Томаш Дворак със 70,34 м на първенството в Атина.

Най-слабият резултат сред 6-те финалисти от световните първенства през периода 1997–2007

г. принадлежи на Морис Смит от 2007 г. в Осака – 53,61 м.

През годините средното постижение в хвърлянето на копие е следното:

• 1997 г. – 63,38 м.; 1999 г. – 64,87 м.; 2001 г. – 60,55 м.; 2003 г. – 61,07 м.; 2005 г. – 63,57 м.; 2007 г. – 61,53 м.

Изводи

1. Томаш Дворак печели световните титли в десетобоя на три поредни първенства с много високи резултати. Атина (1997 г.) – 8837 точки., Севиля (1999 г.) – 8744 точки, Егмонтън (2001 г.) – 8902 точки.

2. Наблюдава се тенденция в предолимпийската година резултатите да са по-високи като цяло сред световния елит и плътността им да е по-голяма.

3. Налице е качествен скок в дисциплините от хвърлянията.

4. Не се наблюдават съществени различия в стойностите на средния резултат за първите 6 състезатели в бяганията и скоковете.

Литература

1. www.decathlon2000ee.com

Рецензент: гл.ас. Йозеф Брогли, доктор

